

22142235

FINNISH B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
FINNOIS B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
FINÉS B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 13 May 2014 (morning)
Mardi 13 mai 2014 (matin)
Martes 13 de mayo de 2014 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKSTIA

Tulevan talven lumia

Kännyköitä on perinteisesti pidetty uhkana oppimiselle, mutta espoolaisessa Koulumestarin koulussa asia on ajateltu toisin. Siellä jokaisella viidesluokkalaisella on käytössään oma älypuhelin, joka toimii työvälineenä siinä missä lyijykynä tai ruutuvihkokin.

- 5 Oppilaat saavat itse keksiä erilaisia tapoja puhelimen hyödyntämiseksi oppitunnilla. Taskukokoisella tietokoneella voi esimerkiksi tehdä muistiinpanoja – paitsi kirjoittaen, myös sanellen tai valokuvaten. Internet-yhteydellä varustettu puhelin on myös loistava väline tiedon etsimiseen ja jakamiseen sekä yhteydenpitoon ryhmitöissä.
- 10 Puhelimia käytetään lähes päivittäin ja kaikkien aineiden opiskelussa. Vapaa-ajalla kännykällä saa myös pelata ja chattailla, mutta soittamaan sillä ei pysty. Nettietiketti ja muut käytösäännöt on luotu ja allekirjoitettu opettajien kanssa.

- 15 Erityisopettaja Kati Sormunen opettaa 49 oppilaan ryhmää koulunkäyntiavustajan ja kahden muun opettajan kanssa. Tiimiopettajuus ja älypuhelinkeilu ovat osa laajaa Finnable 2020 -hanketta, jossa oppimista lähestytään uusista näkökulmista. Finnable 2020 on CICERO Learning -verkoston, Helsingin yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston Porin yksikön yhteishanke, jota rahoittaa Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes.
- 20

- 25 Oppilaat ovat innoissaan uusista opiskeluvälineistään. Lyydia Iso-Heiniemen ja Samuel Lehtosen mielestä älypuhelimien avulla opiskelu on ehdottomasti sekä hauskaa että hyödyllistä. ”Kaverin isä sanoi, ettei voi olla mahdollista, että kännyköitä käytetään luokassa. Mutta niin se vain on! Me tehdään näillä kaikkea opiskeluun liittyvää, esimerkiksi käsityötunnilla merimiessäkin ohjeet katsottiin älypuhelimesta”, Lehtonen kertoo. ”Kun me ollaan 20 vuoden päästä töissä, kaikki saattaa olla vielä teknologisempaa. Silloin pärjää, kun on käyttänyt paljon erilaisia laitteita”, Iso-Heiniemi lisää.

Jenni Juntunen, *Yhteishyvä* (helmikuu 2012)

TEKSTI B

Sulje se suudelmin

Parahin ystävä. Kun sunnuntaiaamuna luin lehdestä arviota Paul Austerin ja J. M. Coetzee'n kirjasta *Tässä ja nyt*, havahtuin tosiasiaan, etten ole vuosikausiin saanut tai lähettänyt ainuttakaan kirjettä.

5 Yritin muistaa, milloin viimeksi olin kirjoittanut kirjeen ja kenelle. Sen on täytynyt olla viime vuosisadan lopulla, ja varmaankin kyseessä on ollut kirje vaimolleni. Asuin tuolloin Englannissa ja tuleva vaimoni Suomessa. Podin riistävää ikävää, johon hain helpotusta pitkistä kirjeistä kotimaahan.

10 Arvion luettuani tunsin itseni hämmentyneeksi. Ajattelin, ettei sähköpostien ja tekstiviestien aikakausi jätä jälkipolville juuri mitään vintiltä löydettäväksi. Tuskinpa teini-ikäiset pojanpojanpoikani huutelevat tulevaisuudessa ullakon perukoilta, että ”hei isä, taas löytyi kirstun pohjalta kovalevyllinen mummin ja papan pölyntyneitä herutusmeilejä”.

15 Minun jäljiltäni kirstun pohjalle saattaa jäädäkin muutama rakkauskirje. Teini-iässä kirjeistä tuli tärkeä osa elämäni. Niiden kirjoittaminen vaati paneutumista, ja niiden valmiiksi saaminen tuotti iloa. Saatoin istua kirjoituspöytäni ääressä tunteja, käydä välillä syömässä tai ulkona ja palata taas kirjeen ääreen.

20 Ei haitannut, vaikka kirjettä olisi jatkanut seuraavana päivänä, palannut kertomiinsa asioihin uudelleen, pyydellyt aiempia sanojaan anteeksi ja miettinyt asioita vielä kertaalleen. Kaikkea ei tarvinnut sanoa tässä ja nyt. Kirjoitin kuulakärkikynällä ja käytin viivatonta paperia ja paperin alle asetettavaa viivastoa, jonka avulla rivit sai pidettyä suorina ja kirjeen lukukelpoisena.

25 Valmiit kirjeet pakkasin keltaisiin kuoriin, varttuneempana valkoisiin. Sinipunaisella vinokatkoviivalla reunustetut lentopostikuoret kertoivat pelkällä ulkoasullaan, että [– X –] oli tarkoitettu matkustamaan maan ääriin – muutamat niin kauas, ettei vastausta ole tullut vielääkään.

30 [– 13 –] kirjeitä olen säilyttänyt näihin päiviin asti. Ne sisältävät asioita, joita on uskottu ihmiselle, joka minä olin. [– 14 –] kirjeeseen allekirjoitus on suudeltu punatuilla huulilla, toisessa suru näkyy kyyneltahroina paperilla. Minulla ei ole sydäntä hävittää [– 15 –]. Ehkä kyse on nostalgiasta tai sisikuntaan slummiutuneesta uskollisuudesta nuoruutta kohtaan.

Niin tai näin, ystäväni, lähiaikoina [– 16 –] saa minulta kirjeen. Se saatat olla sinä.

Erkki Kylmänen, *Helsingin Sanomat* (13. maaliskuuta 2013)

TEKSTI C

Tampereen rakastavaiset raivostuivat lemmenlukkojen sulattamisesta

Taiteilijat napsivat lukot salaa irti silloista ja sulattivat ne teräsmöhkäleeksi.

5 Tampereella ihmiset ovat vuosien ajan kiinnittäneet siltoihin lemmenlukkoja, joihin on kaiverrettu rakastavaisten nimet. Niiden on ollut määrä olla
 10 sillassa kiinni ikuisuuden. Viime viikolla ilmeni, että satoja lukkoja oli yllättäen kadonnut. Paljastui, että sadoista lukoista eli ihmisten symbolisista rakkaudenosoituksista oli tullut painava teräsmöykky, joka on nähtävillä nykytaidenäyttelyssä Finlaysonilla.
 15 Kun kadonneiden lemmenlukkojen arvoitus ratkesi, syntyi kova poru niiden kohtalosta. Asiasta kertoneen Aamulehden verkkolehden kommenttipalsta on täytynyt pääosin vihaisista ja katkerista viesteistä.

15 Lukkovarkauden takana on pirkanmaalaisten taiteilijoiden One Love -nimeä käyttävä ryhmä, joka ei ainakaan toistaiseksi ole halunnut tulla esiin kertomaan teoksen motiiveista. ”Palaute on ollut kolmenlaista: tosi tyrmäävää, neutraalia ja pohdiskelevää sekä ihastunutta. Siinä näkyy koko tunteiden kirjo. Keskustelupalstoilla on suunnilleen tappouhkauksia”, sanoo näyttelyn kuraattori Veikko Halmetoja. ”Ihmiset ovat olleet aidosti loukkaantuneita, ja ymmärrän sen hyvin. Se on minusta ymmärrettävä tunne.”

20 Halmetoja ei kerro, ketkä teoksen tekivät. ”Taiteilijat ottivat yhteyttä ja kysyivät, sosisiko teos näyttelyn teemaan. Ajattelin että onhan se aika rankka, mutta kyllä se teemaan sopii. Minusta se on kiinnostava, mutta reaktioiden vahvuus yllätti. Tiedän, että taiteilijoiden tarkoitus ei ole ollut pahoittaa ihmisten mieltä tai loukata ketään”, Halmetoja sanoo. ”Tarkoitus on ollut jalostaa eteenpäin rakkauden symboleita, jotka siltaan on kiinnitetty.”
 25 Halmetoja sanoo selvitelteensä etukäteen asianajajilta, voisiko lukkojen vieminen olla esimerkiksi näpistys, mutta näin ei hänen mukaansa ollut.

30 ”Aika inha temppu suoraan sanottuna”, sanoo Tampereen taidemuseon johtaja Taina Myllyharju. ”Ymmärrän teon taiteilijoiden kannalta. He ovat ajatelleet, [– 25 –] tämä on hauska, kollektiivinen juttu. [– 26 –] minulta olisi etukäteen kysytty lupaa tällaisen esittelyyn meidän tiloissamme, en olisi antanut.” Myllyharju sanoo olleensa yhteyksissä kaupungin lakimieheen. Lopputulos oli, että lukot ovat hukattua omaisuutta, joka ei ole kenenkään omaa. ”Mutta tähän liittyy henkisiä arvoja, [– 27 –] se tekee tästä vähän inhottavan asian.”

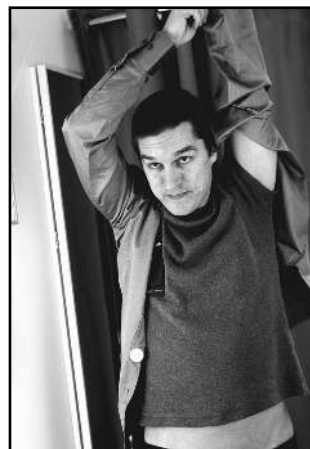
35 Myllyharjun mukaan teos saa pysyä toistaiseksi esillä, [– 28 –] taiteilijat saivat tulla esiin. ”Jos tästä aiheutuu suoranaista vaaraa meidän henkilökunnalle, mietimme uudestaan.”

Jukka Harju, *Helsingin Sanomat* (19. kesäkuuta 2012)

TEKSTI D

Vuosi ilman tavaraa

Dokumenttiohjaaja Petri Luukkainen halusi selvittää, mitä tavaroita oikeasti tarvitsee.

Asunto on tyhjä ja hiljainen. Yön pimeydessä alaston mies avaa oven ja juoksee ulos. Hän juoksee lumisilla kaduilla paljain jaloin kilometrin.
 5 Aukaisee varastonoven ja löytää etsimänsä: harmaan villakangastakin. Näin alkoi Petri Luukkaisen vuosi 2011. Hän oli 26-vuotias mies, joka omisti paljon tavaraa. Niin paljon, että hän oli alkanut harkita isompaan asuntoon muuttamista. Se ei tuntunut hyvältä. Luukkainen alkoi miettiä, mistä hän voisi luopua. Hän yritti tehdä tarpeellisista tavaroista listan.
 10 Se oli vaikeaa.

Hän päätyi radikaaliin vaihtoehtoon: viemään kaiken omaisuutensa varastoon. Sieltä saisi hakea yhden tavarankäytön joka päivä. Uutta ei saisi ostaa. Ihmiskoe kestäisi vuoden, ja siitä tehtäisiin dokumenttielokuva. Sen jälkeen Luukkainen tietäisi, mitä kannattaa omistaa.

Toimistotyöntekijänä Luukkaisen piti ensin hakea varastosta vaatteita. Pian Luukkaisella oli takin lisäksi kengät, housut ja paita. Työpaikalla kukaan ei tiennyt, ettei hänellä ollut kalsareita tai sukkaa jalassa. Luukkainen huomasi, että ilman monia asioita pärjää. Hän ei kaivannut pyyhettä moneen viikkoon. Sormi puolestaan kelpasi jonkin aikaa sekä tuorejuuston levittämiseen että hampaiden pesuun.
 15

Tavarattomuus ei sulkenut Luukkaista kotiin. Päinvastoin. Kun kotona ei ollut virikkeitä, oli lähde ihmisten ilmoille. Hän kävi elokuvissa, istui kahviloissa lukemassa lehtiä ja tapasi kavereita. Kaikkeen tähän meni tietysti rahaa, mutta tavarannostolakon ansiosta sitä jäi silti säästöön enemmän kuin ennen. Koe teki hyvää myös sosiaaliselle pääomalle. ”Joitakin etäisempiäkin kavereita näin niin paljon, että vuoden aikana heistä tuli ystäviä.” Toisaalta kokeilu vaati ystäviltä pitkää pinnaa. Varsinkin se, että Luukkainen päätti olla pitkään ilman puhelinta. Hänestä se sujui hienosti. Muut olivat eri mieltä.
 20
 25

Tavaroilla rakennetaan identiteettiä. Ne kertovat siitä, kuka ihminen on. ”Usein shoppailu on kuin tietokoneen päivittäminen. Vanhoissakaan tavaroissa ei ole mitään vikaa, mutta itsensä haluaa välillä päivittää.” Tämä tarve väheni vuoden aikana. Nyt Luukkainen ostaa hajonneiden kenkien tilalle toiset samanlaiset. Ennen kokeilua Luukkainen käytti vaatekaapin kaikki vaatteet ennen kuin pesi pyykkiä. ”Sitten mulla oli kahdeksan koneellista pyykkiä kotona ja olin lähde jonnekin reissuun. Tuntui helpommalta ostaa H&M:stä uusia sukkaa ja kalsareita kuin ryhtyä kiireessä pyykkämään.”
 30

Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ehtyminen leijuvat horisontissa niin, että yhä useampi selittelee kulutuskäyttäytymistään. Luukkainen ei missään vaiheessa saarnannut kuluttamista vastaan, mutta kokeilun aikana ihmiset silti avautuivat jatkuvasti hänelle suhteestaan tavaroihin. Luukkaisen mielestä useimmilla ihmisillä menevät halu ja tarve iloisesti sekaisin. ”Harva Suomessa ostaa oikeasti puutteeseen.” Dokumentissa on kohta, jossa Luukkainen laskee Kelan äitiyspakkauksen tavarat. Niitä on 57. Kenenkään ei Suomessa tarvitse tulla maailmaan ilman tavaroita.
 35

Anna-Sofia Berner, *Helsingin Sanomat* (13. tammikuuta 2013)